

De økonomiske virkninger af offentligt forbrug

Nationaløkonomisk Forenings nytårskonference

Koldingsfjord 12. januar 2018

Otto Brøns-Petersen, CEPOS

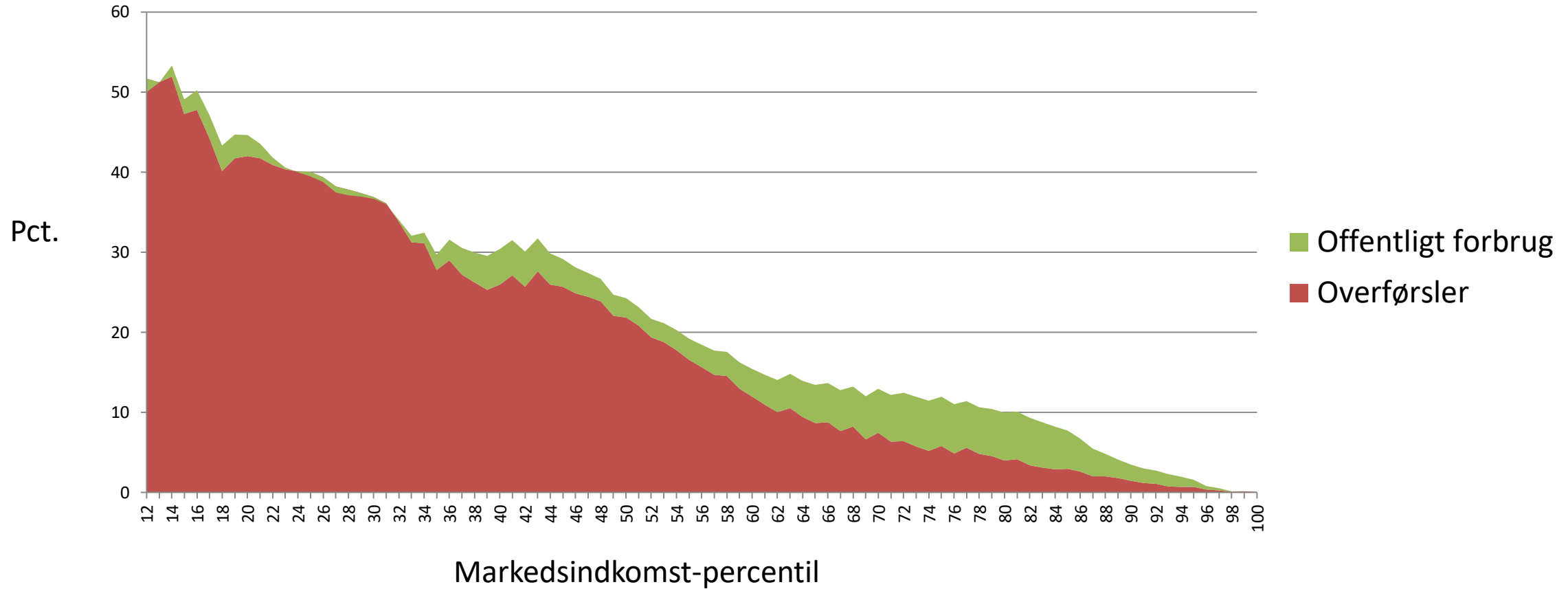
Bør de offentlige udgifters økonomiske effekter regnes med?

- Ja!
- Usikkerhed er ikke lig ingen effekt, medmindre *fortegnet* er usikkert
- Økonomiske effekter kan svinge meget mellem udgiftstyper
- Effektberegninger bør derfor omfatte konkrete udgiftstyper
- Allerede tradition for at regne udgifters effekter med i f.eks. skattereformer og investeringer, men det kan forbedres

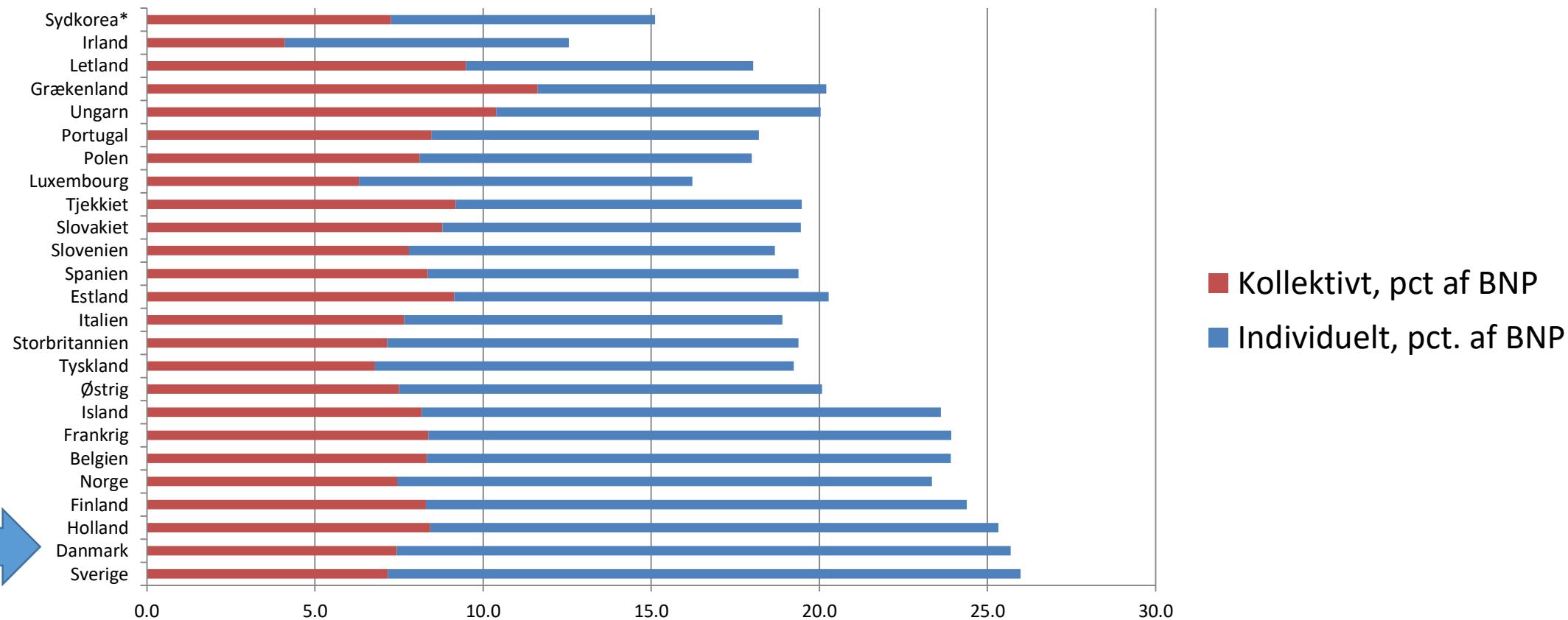
Hvilke effekter har offentlige udgifter?

- Adfærdsvirkninger på arbejdsudbud, risici og opsparing (som f.eks. indkomstskatter). For arbejdsudbud
 - **Indkomstaftrapning**
 - Substitut eller komplement til arbejde
- Effekt på produktivitet og velfærd (f.eks. kollektive goder, **meromkostninger**)
- **forbrugsforvridninger** (som afgifter)

Implicitte marginalprocenter

Langt de meste offentlige forbrug er individuelt forbrug, ikke kollektivt

Individuelt offentligt forbrug medfører forvridningstab

- Forvridningstab som følge af rationering uden priser
- Manglende individuel mængde- og kvalitetstilpasning
- Politisk dynamik kan føre til for mange områder med offentlige ydelser, men i en for lille mængde og lavere kvalitet
- Et sandsynligt forvridningstab i Danmark:
 - **Totalt 3-4 pct.** af individuelt offentligt forbrug
 - **Marginalt 6-16 pct.**

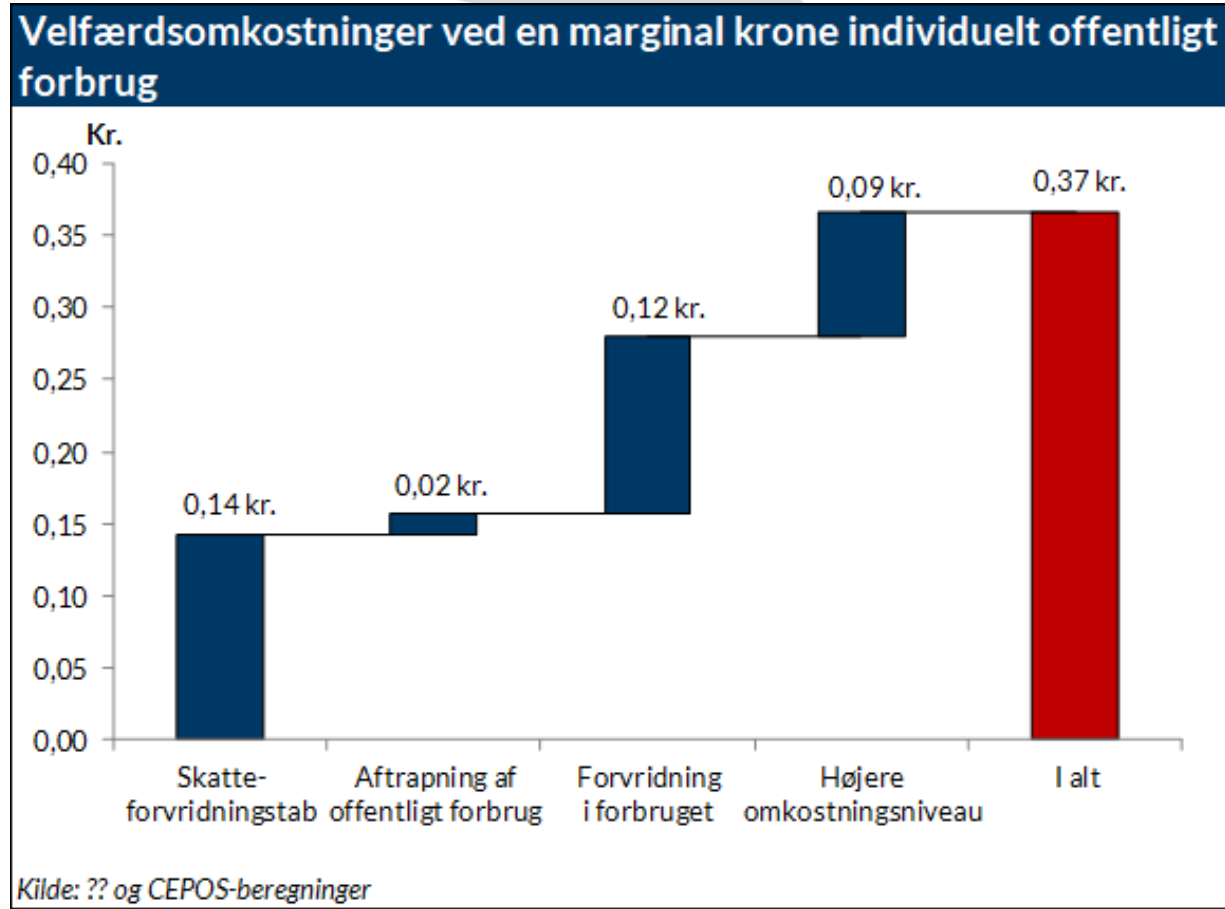
Højere omkostningsniveau i det offentlige

- Kun 25,2 pct. af udbudsegnete offentlige opgaver konkurrenceudsættes (ifølge Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen)
- Effektivitetsgevinst ved konkurrenceudsættelse 11 pct. i kommuner og regioner (Struensee 2016)

CEPOS (2016): "Mere konkurrence i det offentlige"

- Betydeligt tab ved samfundsøkonomisk inoptimale infrastrukturinvesteringer (21 mia.kr. seneste 10 år ifølge Produktivitetskommissionen)

Et bud på marginale velfærdsomkostninger

Den empiriske internationale vækstlitteratur

- Generelt: Offentligt forbrug negativ eller insignifikant væksteffekt.
- Positiv, men ikke robust effekt hvis korrigeret for skatter (Bassini & Scarpetta 2001)
- Signifikante negative vækststeffekter i rige lande (Bergh & Henrekson 2011)
- "Optimalt" niveau for offentlige udgifter: 17-25 pct. af BNP

Brøns-Petersen (2017): "Skatter og økonomisk vækst"